

KOMENTĀRS

IEVA STRUKA

Amorāla izrāde labam garastāvoklim

Kad decembra vidū noskatījos Latvijas Leļļu teātra jauno izrādi «Bez morāles. Ar lellēm», pirmajā sajūsmas vilnī prātoju, cik labi būtu nopirkt biļetes visiem draugiem un draugu draugiem, lai tak cilvēki beidzot atpūšas no ikdienas steigas un stresa, un skaidri zināju, ka rakstīšu par šo izrādi arī «Kodola» lasītājiem.

Kas tad bija par iemeslu manai sajūsmai? Pirmkārt, pārsteigums, ka kaut kas reiz bijis var atdzimt jaunās skaņās un ar jaunu vērienu, un runa ir par reiz sense nosauktos Leļļu teātra galvenās režisores Tinas Hercbergas izloloto izrādi «Interlellis 67», kas pieaugušajiem piedāvāja «reportāžas» no visas pasaules. Atgādināšu: tas bija laikā, kad robežas bija slēgtas ne tikai nosacīti, bet pavisam tieši – ar traktora iedzītu joslu ik vakaru visā Baltijas jūras piekrastē. Ar atvērtām robežām jeb ārzemju viesiem jaunajā izrādē, kas veidota kabare stilistikā, nepārsteigsi, bet to pilnā mērā aizstāj atklāta atteikšanās no politkorektuma ievērošanas un apzināta sabiedrības «karsto» tēmu izvēle – sākot no dzimumu un rasu vienlīdzības un beidzot ar naudas atmazgāšanu. Vispārīnāti runājot.

Otrkārt, muzikālā kvalitāte, par kuru atbildību uzņēmiem Raimonds Petrauskis, kurš pats atrodas uz skatuves kopā ar vēl trim kolēģiem. Izskan virkne labi pazīstamu dziesmu jaunās aranžijās, bet, pats galvenais, neierastā kontekstā, liekot ieklausīties vārdos, kas piepēši piedāvā jaunu jēgu. Muzikālos numurus savieno konferansjē jeb jaunais Leļļu teātra aktieris Rūdolfs Apse, kurš ar savu artistiskumu un runātīgumu

Tā kā lelles šai teātrī ir tikpat patstāvīgas personības kā cilvēki, kas tās vada, brīžam skatuve šķiet gluži vai pārpilna, un tas mūsdienu teātrī arī nemaz tik bieži negadās

nostājas līdzās Nacionālajā teātrī savulaik izrādītā «Kabare» konferansjē Mārtiņam Brūverim. Cita starpā, arī Leļļu teātra kursu beigušam māksliniekam. Uz skatuves ir paprāvs skaits aktieru, no kuriem katram ir savs uzdevums, un uz skatuves ir lelles – sākot ar milzīgo Striptīza lelli un beidzot ar dažiem maziem rūķiņiem. Bet, tā kā lelles šai teātrī ir tikpat patstāvīgas personības kā cilvēki, kas tās vada, brīžam skatuve šķiet gluži vai pārpilna, un tas mūsdienu teātrī arī nemaz tik bieži negadās. Ir acīm redzams, ka pēdējo gadu laikā trupa ir papildinājusies ar brīnišķīgiem jauniem cilvēkiem, kas darbu Leļļu teātrī uzskata par radošu iespēju, nevis profesionālu neveiksmi.

Treškārt, atskārta, ka lelle ir universāls izteiksmes līdzeklis ar lielu māksliniecisku potenciālu: aiz tās var paslēpties, tā ļauj distancēties un neklūt nedz personiski apvainotam, nedz rupji aizvainot, tā pieļauj tādas fiziskas darbības, kas cilvēkam sagādātu problēmas, un visbeidzot – lelle drīkst būt maiga, sentimentāla, jūtīga, tāda, kāds 21. gadsimta cilvēks nemaz tik labprāt nevēlas būt, jo baidās tapt ievainots. Respektīvi – ja jums ģimenē ir problēmas, savaldiet sevi vēlmi sist ar kastrolī otram pa galvu, bet uzsieniet tam kabatlakatiņu un pamēģiniet šo konfliktu nospēlēt... Metafora.

Kā izrādes režisori minēti četri mākslinieki – Vija Blūzma, Edgars Kaufelds, Edgars Niklasons un Mārtiņš Eihe –, un prāvais numuru skaits liecina, ka darba pieticis visiem, bet veselīgais cinisms, kas caurstrāvo izrādi, tomēr, šķiet, nāk no jaunā teātra vadītāja Mārtiņa Eihe puses. Tāpēc apzīmējumam «16+» tiešām vajag ticēt un bērnus līdzīgi ņemt nēdrīkst. Šī tad nu tiešām ir iespēja baudīt vakaru divatā un atgādināt sev par to laiku, kad lelle (lācītis, suņuks vai vienradzis) bija tavš labākais draugs. ●

EKSPRESJAUTĀJUMI

dziedātājam

Agnesei Rakovskai

Pazīstamā dziedātāja AGNESE RAKOVSKA kopā ar hiphopa zvaigzni Ansi 27. janvārī Kauguru Jaunatnes iniciatīvu centrā ieplānojuši ar mūzikas palīdzību veidot kultūras tiltu starp dažādām vietējo jauniešu kopienām. «Šī būs pēdējā meistarklase, kurā satiksies vairāk nekā 30 jauniešu, savukārt mēs dalīsimies savās atziņās, iedvesmā, kā arī mūzikas un dziesmu rakstīšanas pieredzē un kopā ar jauniešiem radīsim vairākas dziesmu skices,» stāsta Agnese. Viņa arī uzsver, ka projekta mērķis ir integrēt dažādas kopienas un mazināt «burbuli» starp latviski un krieviski runājošiem jauniešiem, kā arī sniegt iespēju jauniešiem attīstīt savu ceļu mūzikā, ļaut izteikt savu viedokli un iedrošināt darboties savas nākotnes labā.

Kas ir ekstrēmākais, ko dzīvē esat darījuši?

Domāju, ka dalība «Eirovīzijas» konkursā bija viena no ekstrēmākajām un trakākajām pieredzēm. Tik liels pasākums, tik daudz iespaidu un pieredzes! To nevar salīdzināt ne ar ko.

Viens no aizkustinošākajiem brīžiem dzīvē?

Mana kāzu diena. Es to ļoti gaidīju, un priecājos, ka man apkārt bija ģimene, draugi un kolēģi. Kāzas notika Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā, un man ir daudz skaistu atmiņu par šo notikumu. Tagad, uzstājoties citu cilvēku jubilejās un kāzās, ir citas sajūtas, sentiments...

Kas jūs iedvesmo darbam?

Cilvēki, viņu dzīvesstāsti, dažādas pieredzes. Dziesmas rakstu ne tikai par sevi, bet arī par to, ko novēroju ikdienā. Vērot cilvēkus un viņu reakcijas ir interesanti, mēģinot izprast cēloņsakarības.

Jūsu veselīgie ieradumi?

Regulāri sportoju un ēdu veselīgi, maksimāli samazinot našķu apjomu uzturā. Cenšos daudz staigāt, bet ikdienā tas nav tik viegls uzdevums. Veltu laiku arī sev, piemēram, brīvdienās skatos filmas par vikingiem un dodos uz pirti.

Jūsu kaitīgie ieradumi?

Darbaholisms un vēlme visu izdarīt pēc iespējas labāk un ātrāk. Saka, ka darbs nav zaķis, neaizmuks, bet...

Vērtīgākā atziņa, ko dzīves laikā esat guvusi?

Lojalitāte un spēja uzticēties ir ļoti būtiska. Novērtēju cilvēkus, kas darbojas manā komandā un palīdz lielas lietas izdarīt kopā. Komanda ir spēks, un es esmu komandas cilvēks.

Grāmata vai filma, ko ieteiktu citiem?

Grāmata – «Latvijas 100 skaistākās vietas», bet, runājot par filmām, noteikti iesaku kādu vēsturisku drāmu vai «Netflix» seriālu. Mans šā brīža favorīts ir vikingu sāga «The Last Kingdom».

Kādu mūziku klausāties?

Ikdienā klausos daudz jaunas mūzikas, kuru man piedāvā «Spotify» pleilistes. Vēlos atrast jaunas skaņas un iedvesmojos no skandināvu māksliniekiem, piemēram, Emilijas Nikolā (*Emilie Nicolas*).

Kāds ir jūsu spontānākais, nepraktiskākais pirums?

Oranža dizaina soma no Norvēģijas – ieraudzīju internetā, nopirku un esmu sajūsmā.

Vieta un laiks, kurā gribētu dzīvot?

Noteikti nevēlos ceļot atpakaļ laikā, lai gan mani interesē viduslaiki un patīk sižeti par galma dzīvi, karaļiem un bruņiniekiem. Dzīvot vēlos šeit un tagad, jo mani interesē kustība uz priekšu. ●